

Márton Gábor tér – II.

A nagylaposi időkre így emlékezett:

„1953-ban megnősültem és feleségemmel együtt kimentünk Nagylaposra. Ez megközelítés szempontjából is jobb volt, aztán ketten voltunk össze-vissza egy alsós, egy felsős csoportra, és így jól elboldogultunk. Megszerveztük az úttörő szervezetet ott is. Saját magunknak vásároltunk egy Munkácsi tévét, ezt esténként bevittük az iskolába. A szülői munkaközösség önkéntes adományokat gyűjtött az úttörőcsapat javára. Minden esztendőben kirándultunk. Volt, hogy autóbuszos, volt, hogy táborozás, volt, hogy vándortábor, volt mindenféle. Bejártuk az egész országot.

A gyerekek is nagyon jók, nagyon szorgalmasak voltak. Nyáron, akik részt vettek a kiránduláson, azok még különféle mezőgazdasági munkát is vállaltak. Én is velük mentem, Czibulka, Varjú Jóska meg a többi nevelők is, hát így összeszedtük a pénzt, amire a gyerekeknek a kiránduláshoz szükség volt. De csináltunk év közben is kirándulásokat, és ezekre a szülőket is magunkkal vittük, úgyhogy a művelődést is, amennyire lehetett tápláltuk ebből a szempontból. Közbe én meg ráérő időmben – no, úgy értem rá, hogy éjszaka – csináltam színműveket, írogattam versekből, balladákból, mesékből. Nagyon szerették a gyerekek. És egész jó kis színjátszó csoportot csináltunk. Tanulmányi versenyek is divatba voltak, és én nem a tanyai iskolák versenyére vittem őket, hanem a rendes, osztott iskolákéra.

Közben, hogy szaporodott a gyereksereg, sokan visszajöttek, úgy, hogy felszaporodtunk négy tanerős iskolává. A kinti iskolák: Varjas, Csejt fokozatosan megszűntek, és tulajdonképpen beközpontosították Nagylaposra. Ez abból a szempontból is nagyon jó volt, hogy komoly gyereklétszám volt, akikkel dolgozhattunk. Sokkal érdekesebb volt így tanítani négy tanulócsoportban, mint kettőben. A gyerekek nagyon szorgalmasak voltak, önként vállalták a munkát, ha volt valami, amit meg tudtunk tenni. Volt, amikor gyapotot szedtünk, kukoricát böngészünk és ilyen ehhez hasonló, könnyebb dolgok. De hát jól gazdálkodtunk.

Nagylaposon több mint húsz évet töltöttem el, ez alatt elvégeztem a magyar-történelem szakot, jelesen sikerült elvégezni, szerettem nagyon mind a kettőt. De, hogy a tanulóink – mert hát szép számban jelentkeztek az első évtől kezdve gimnáziumba, továbbtanulásra – ne érezzék hátrányban magukat, megtanultam oroszul. Érdekem volt, hogy ne kezdők legyenek a gimnáziumban, hanem haladók. Három gyermekem volt, magam tanítottam őket is, szerencsére mindnyájan kitűnően végeztek ők is...”

Aztán felépült a diákotthon, és 1975-től elindult az iskolák körzetesítése, így Marci bácsi ismét Endrődre került. Nyugdíjazásáig a kollégiumban dolgozott, és ebben az időszakban kiteljesedett helytörténeti és írói munkássága, hiszen nemcsak tanári, hanem írói munkásságáért is tisztelték őt az emberek. Jó néhány, számunkra kedves és értékes könyvet írt.

Versek, regények, önéletrajzi írások, anekdoták, mesék kerültek ki tollából: *Sodró ár, Iskolapad és katedra, Így éltünk mi Endrődiek, Szent zűrzavar az én sok álmom, Élők és holtak vallomása.*

Helytörténeti kutatómunkája Endrőd történetének megírásától indult, az endrődi iskolák történetével folytatódott, majd az endrődi tsz-ek, üzemek történetének összegyűjtése következett: *Endrőd története, Az endrődi iskolák története, Adatok és emlékek az endrődi iskolák történetéhez.*

Sorra mutatta be Endrőd kimagasló tehetségű, jeles szülötteit: *Uhrin Péter az endrődi festő, Farkasinszky Imre az endrődi prímás, Rózsahegyi Kálmán az endrődi színészpédagógus.*

És az örök szerelem: a sport, Endrőd és Gyoma focicsapatainak története: *Hajrá Gyoma, Tempó ETK!*

Alapítója és rendszeres írója volt a Városunk című helyi lapnak az In memoriam és a sportrovat szerkesztőjeként.

Emlékszem az utolsó találkozóra, amit a verses kötetének bemutatására szerveztünk a könyvtárban. Aggódtunk, hogy bírja-e majd az izgalmat, a fáradságot. De ő az érdeklődő tekintetek láttán kivirult, és mesélt, mesélt. Ismét megcsillant szemében egy kis kópés vidámság, előjött a jól ismert virtuosus hangulat. Élete történetének sorolása közben is tanított. Azt mondta: *„A tanítás nekem nem munka volt, hanem életforma.”*

Munkájának elismerésül kapott díjai, kitüntetései.

Az oktatásügy kiváló dolgozója volt 1951-ben és 1959-ben

Kiváló dolgozó 1981-ben

Gyomaendrőd díszpolgára 1994-ben

Újságírói tevékenységéért kapott kitüntetést 1999-ben.

Marci bácsi soha nem vágyott sokra, nem kergette az anyagi javakat. *„Mindig szegény voltam – mondta – de én vagyok a leggazdagabb, mert nagyon sok tanítványom volt.”* Ma is magunk előtt látjuk szemének huncut villanását, kópés mosolyát.

Azt vallotta, hogyha szeretet van, akkor minden van, és semmi baj nem érheti az embert. A derűs, szeretetteljes elfogadás jellemezte az egész életét. Ha családjáról

mesélt, különös melegség járta át a hangját. *„Nagyon meg vagyok elégedve az életemmel. Gyermekeim közül kettő tanító lett, egy építészmérnök, mindegyik családot alapított. Nagyon szeretnek haza jönni, az itteni életről sokat mesélek, sokat beszélgetünk.”*

2010. január 7-én bekövetkezett, amit oly sokszor emlegetett, eljött érte a kaszás.

Marci bácsira gondolva Keszei Imre sorai jutnak az eszembe:

A mélyben csak a tested merült el,

Csak ő tűnt el a föld alatt,

De lényed lényege ezerfelé

Szóródva is köztünk maradt.